רשות המסים בישראל

לכבוד פקיד שומה _____

הודעה על פרישה מעבודה

יש למלא את הטופס בעת פרישתו המוחלטת והסופית של העובד[1], כאשר לעובד הפורש נצברו סכומים וזכויות בגין תקופת עבודתו אצל המעסיק[2] ממנו פרש וזאת, בין אם הכספים משולמים על ידי המעסיק במישרין ובין אם באמצעות קופות גמל.

חלק א' - הודעת המעסיק: בחלק זה המעסיק ימלא את כל הפרטים ביחס לפרישת העובד. לאחר מילוי חלק זה על המעסיק למסור את הטופס לעובד לצורך מילוי חלק ב'.
חלק ב' - הודעת העובד: בחלק זה העובד ימלא את בקשותיו ביחס למענקים שהועמדו לרשותו ובנוסף, נדרשות הצהרותיו המשליכות על אירוע הפרישה. לאחר מילוי חלק זה על העובד למסור את הטופס בחזרה למעסיק לצורך מילוי חלק ג'. לתשומת לב העובד - בחלק ג' ישנם עבורך דגשים, קרא אותם בעיון.
חלק ג' - חישוב המעסיק, הנחיות לקופות הגמל ודגשים לעובד: לאחר שהמעסיק ימלא את חלק ג', עליו למסור את הטופס לפקיד השומה וכן לעובד / לשאיריו או למי מטעמם.
לאחר קבלת הטופס מהמעסיק **<u>על העובד</u>** לפעול על פי אחת מהחלופות המפורטות להלן:
1.במקרה בו המעסיק סימן בחלק ג.1 את חלופה א' - על העובד למסור לקופות הגמל רק את עמודים 1 ו- 4 בטופס. <u>אין למסור לקופות הגמל את עמודים 2 ו-3 בטופס.</u>
2.במקרה בו המעסיק סימן בחלק ג.1 את חלופה ב' - על העובד למסור לקופות הגמל את הטופס במלואו (עמודים 1-4).
3.במקרה בו המעסיק מילא את חלק ג. 2 - על העובד למסור לפקיד השומה את הטופס, על מנת שזה ייתן הנחיות לקופות הגמל ביחס לסכומים המדווחים בטופס.

חלק א' - הודעת המעסיק

טופס זה: ❑ מקורי ❑ מתקן טופס קודם מתאריך ___/___/___

א.1 פרטי העובד

מספר זהות	שם פרטי	שם משפחה	תאריך לידה
			___/___/___

כתובת	
רחוב / מס' בית/דירה / יישוב / מיקוד	❑ העובד הוא בעל שליטה[3] במעסיק ❑ העובד הוא קרוב[4] של בעל השליטה במעסיק, הקירבה: ___
כתובת דואר אלקטרוני	מספר טלפון/נייד

א.2 פרטי המעסיק

מספר תיק ניכויים	שם	כתובת
9		רחוב / מס' בית/דירה / יישוב / מיקוד
כתובת דואר אלקטרוני		מספר טלפון/נייד

א.3. סיבת הפרישה (סמן אחת מהאפשרויות)

1 ❑ יציאה לגימלאות, פיטורין או התפטרות
2 ❑ פטירה
3 ❑ נכות יציבה של 75% לפחות[5]

א.4 תקופת העבודה

תאריך התחלת העבודה	תאריך הפרישה[6]	תקופת העבודה[7]
שנה / חודש / יום	שנה / חודש / יום	בימים / חלקי שנים / בשנים

א.5 תקופות עבודה לא רציפות / שינויים בשיעורי המשרה / הפחתות שכר[8]

תאריך התחלה (שנה / חודש / יום)	תאריך סיום (שנה / חודש / יום)	שיעור המשרה ב - %	משכורת[9] אחרונה לתקופה

תאריך התחלה (שנה / חודש / יום)	תאריך סיום (שנה / חודש / יום)	שיעור המשרה ב - %	משכורת[9] אחרונה לתקופה

א.6 משכורת[9] העובד

משכורת חודשית אחרונה[10] | **משכורת מבוטחת אחרונה[11]** | **משכורת - חבות פיצויים[12]**

א.7.קצבה ממעסיק או משלם מטעמו (להלן: "פנסיה תקציבית"), בגין תקופת העבודה (יש לסמן V לפי העניין)

❑ העובד לא זכאי לפנסיה תקציבית.

❑ העובד זכאי לפנסיה תקציבית החל מתאריך _____, המשכורת לפיה מחושבת הפנסיה התקציבית _____ ₪.

א.8 מענקי פרישה לשיעורין שישולמו בשנים שלאחר הפרישה (אין לכלול תשלומים אלה בחלק א.9)

תאריך התשלום (שנה / חודש / יום)	הסכום בש"ח	תאריך התשלום (שנה / חודש / יום)	הסכום בש"ח	תאריך התשלום (שנה / חודש / יום)	הסכום בש"ח

מספר זהות

א.9 פירוט המענקים[13] בגין תקופת העבודה (למעט תשלומים שחויבו במס אשר יפורטו בחלק א.10)

1	שם המשלם[14]	קוד המשלם[16]	תאריך הפקדה ראשון / תאריך התשלום לעובד[18]	הסכום ליום הפרישה[19]	הסכום הכולל לרבות צבירה נוספת
	מספר תיק הניכויים[15] 9	סוג התשלום[17]	תאריך הפקדה אחרון לקופה	צבירה נוספת[20]	
2	שם המשלם	קוד המשלם	תאריך הפקדה ראשון / תאריך התשלום לעובד	הסכום ליום הפרישה	הסכום הכולל לרבות צבירה נוספת
	מספר תיק הניכויים 9	סוג התשלום	תאריך הפקדה אחרון לקופה	צבירה נוספת	
3	שם המשלם	קוד המשלם	תאריך הפקדה ראשון / תאריך התשלום לעובד	הסכום ליום הפרישה	הסכום הכולל לרבות צבירה נוספת
	מספר תיק הניכויים 9	סוג התשלום	תאריך הפקדה אחרון לקופה	צבירה נוספת	
4	שם המשלם	קוד המשלם	תאריך הפקדה ראשון / תאריך התשלום לעובד	הסכום ליום הפרישה	הסכום הכולל לרבות צבירה נוספת
	מספר תיק הניכויים 9	סוג התשלום	תאריך הפקדה אחרון לקופה	צבירה נוספת	
5	שם המשלם	קוד המשלם	תאריך הפקדה ראשון / תאריך התשלום לעובד	הסכום ליום הפרישה	הסכום הכולל לרבות צבירה נוספת
	מספר תיק הניכויים 9	סוג התשלום	תאריך הפקדה אחרון לקופה	צבירה נוספת	

סה"כ חלק א.9:

א.10 הפקדות המעסיק למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה בהתאם לסעיפים 3(ה3)(1א) ו- 3(ה3)(1ב) לפקודה

❑ **העובד לא חויב במס** ❑ **העובד חויב במס[21] ולהלן התשלומים:**

	שם המשלם[14]	מספר תיק ניכויים[15]	התשלומים שחויבו במס	התשלומים שחויבו במס לרבות רווחים ליום הפרישה
1		9		
2		9		
3		9		

סה"כ חלק א.10:

א.11 קצבה טרם הפרישה[22] בגין תקופת העבודה

1	שם המשלם[14]	מספר תיק הניכויים[15] 9	קוד המשלם[16] / סוג התשלום -30	חודש המרה לקצבה	סכום הקצבה[23]	הסכום הכולל שעל בסיסו חושבה הקצבה[24]
2	שם המשלם	מספר תיק הניכויים 9	קוד המשלם / סוג התשלום -30	חודש המרה לקצבה	סכום הקצבה	הסכום הכולל שעל בסיסו חושבה הקצבה

סה"כ חלק א.11:

סכום המענק הכולל[25] - סה"כ חלקים א.9, א.10 ו-א.11:

א.12 התקרה לרצף קצבה ברירת מחדל (יש לסמן V לפי העניין)

1. מתוך סכום המענק הכולל[25], סך הסכומים העומדים לרשות העובד שהופקדו ע"י המעסיק במרכיב הפיצויים בכל קופות הגמל לקצבה, אינו עולה על התקרה הנקובה בסעיף 9(7א)(1ז) לפקודה (להלן: **"רצף קצבה ברירת מחדל"**). ❑ אינו עולה ❑ עולה
2. המענקים המדווחים בחלק א.9 כוללים מענקים ממשלמים שאינם קופות גמל לקצבה, כדוגמת מעסיק וקופה מרכזית לפיצויים. ❑ כן ❑ לא

א.13 סכומים מרביים לפרישה - נתוני עזר לעובד

	סכום המענק הכולל[25]	סכום לרצף קצבה[26]	סכום לרצף פיצויים[27]	סכום המענק הפטור לפי סעיף 9(7א)[28]	סכום המענק החייב במס[29]
הסכום המרבי					

מספר זהות | | | | | | | | | |

חלק ב' - הודעת העובד - חלק זה ימולא ע"י העובד וזאת לאחר שהוצגו בפניו כל הפרטים שמולאו על ידי המעסיק בחלק א', ושנמסרו לעובד בתאריך _____.

לתשומת לב העובד -

1. **באפשרותך לבחור שלא למלא חלק זה ויראו כאילו הגשת בקשה לרצף קצבה ביחס לסכומים שהועמדו לרשותך בקופת גמל לקצבה[א] וזאת במידה והתקיימו שני התנאים להלן:**
   (א) המעסיק סימן בחלק א.12 "אינו עולה" - כלומר, סך הסכומים שהופקדו בקופות הגמל אינו עולה על התקרה ל"רצף קצבה ברירת מחדל".
   (ב) המעסיק סימן בחלק א.12 "לא" - כלומר, לא עומדים לרשותך מענקים ממשלמים שאינם קופת גמל לקצבה.
2. **בכל מקרה אחר, עליך למלא חלק זה, ולפרט את בקשותיך ביחס לכל המענקים שהועמדו לרשותך ובסיום, עליך להחזיר את הטופס למעסיק.**

מדריך למילוי חלק זה:

ב.1 להלן בקשות העובד ביחס למענקים שהועמדו לרשותו בגין תקופת העבודה ושדווחו בחלק א.9.

מס' שורה בחלק א.9	שם המשלם	הסכום הכולל	סכום לרצף קצבה[א]	סכום לרצף פיצויים[ב]	סכום המענק הפטור לפי סעיף 9(7א)[ג]	סכום המענק החייב במס[ד]
1						
2						
3						
4						
5						
סה"כ התשלומים שחויבו במס, לרבות רווחים ליום הפרישה, כמפורט בחלק א.10						
הסכום הכולל שעל בסיסו חושבה הקצבה כמפורט בחלק א.11						
סה"כ	**(שלא יעלה על הסכום המרבי כמפורט בסעיף א.13)**					

ב.2 בקשות נוספות (יש לסמן V לפי העניין)

❑ בכוונתי לבקש לפרוס את סכום המענק החייב בהתאם להוראות סעיף 8(ג)(3) לפקודה (בקשה כאמור תוגש לפקיד השומה באמצעות טופס 116ג).

❑ אני מבקש לייעד סכום לרצף פיצויים שמקורו מהמעסיק או מקופה מרכזית לפיצויים בסך _____ ₪. בכפוף לאישור פקיד השומה, הסכום כאמור יופקד על ידי המעסיק לקופת גמל לקצבה _____ מספר תיק ניכויים 9

ב.3 הצהרת העובד (יש לסמן V לפי העניין)

1. אני מצהיר כי:

❑ בגין תקופת עבודתי אצל המעסיק לא קיבלתי ממעסיקים אחרים מענקי פרישה פטורים ממס בהתאם לסעיף 9(7א) לפקודה.

❑ לא הגשתי בקשה לרצף פיצויים בגין אירועי פרישה ממעסיקים אחרים.

❑ טרם הגעתי לגיל הזכאות[ה] או הגעתי לגיל הזכאות אך טרם הגשתי לפקיד השומה בקשה לקיבוע זכויות לפי סעיף 9א לפקודה (באמצעות טופס 161ד).

2. אני מצהיר בזאת כי כל הפרטים שמסרתי בטופס זה הם מלאים ונכונים.

תאריך	שם העובד	חתימה
_____	_____	_____

(א) **סכום לרצף קצבה** - משמעות בחירה זו, השארת כספי הפיצויים בקופת הגמל לקצבה וזאת, על מנת לקבל גם מסכומים אלה קצבה. הסכומים המדווחים בחלקים א.10 ו- א.11 יחשבו כסכומים שיועדו למטרת קצבה. הנך רשאי לבחור לייעד לרצף קצבה סכומים מתוך חלק א.9 שמקורם בהפקדות שוטפות והשלמות לקופת גמל (קוד משלם 5 או 6), כמפורט בהערת שוליים 26. לידיעתך -

1. ניתן לחזור מבקשה לרצף קצבה בכל עת.
2. היה ובמועד הפרישה לא ניצלת את הפטור בהתאם לסעיף 9(7א) לפקודה במלואו אזי, בעת החזרה מרצף קצבה נשמרת לך הזכאות למימוש הפטור כאמור.
3. חזרה מרצף קצבה תעשה באמצעות טופס 161ג. חזרה מרצף קצבה גוררת אחריה "חזרה מרצף" של כל הסכומים בקופות לגביהם ביקשת רצף קצבה (למעט, קרן פנסיה ותיקה - קוד משלם 5), ושנצברו במהלך תקופת עבודתך אצל אותו מעסיק. כלומר, לא ניתן לבצע חזרה מרצף קצבה רק על חלק מהסכום שיועד לרצף.
4. על אף האמור לעיל, סה"כ התשלומים שחויבו במס כמפורט בחלק א.10 - הפקדות לרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה, שחויבו במס במועד ההפקדה ושדווחו על ידי המעסיק כ"תשלומים פטורים", ניתנים למשיכה באמצעות פניה לקופת הגמל החל ממועד הפרישה וקופת הגמל לא תנכה מס בעת משיכת ההפקדות אלה. עם זאת, רווחים שמקורם בהפקדות כאמור חייבים במס ולגביהם קופת הגמל תנכה מס בשיעור האמור בסעיף 125ג(ג) לפקודה (נכון לשנת 2023 - 15%). לחלופין, במועד הזכאות לקצבה באפשרותך לקבל קצבה שמקורה ב"תשלומים פטורים". סכום הקצבה שמקורה מהתשלומים הפטורים והרווחים שנצברו בגינם, יחשב כקצבה פטורה ממס.

(ב) **סכום לרצף פיצויים** - משמעות בחירה זו, דחיית אירוע המס בגין הפרישה ממעסיק זה למועד הפרישה מהמעסיק הבא. הנך יכול לייעד סכומים לרצף פיצויים עד לגובה "תקרת רצף פיצויים" כמפורט בהערת שוליים 27 . לידיעתך -

1. במועד פרישתך ממעסיק זה, בחירה ברצף פיצויים אינה מאפשרת לך למשוך מענק פרישה בפטור ממס בהתאם לסעיף 9(7א) לפקודה.
2. בנוסף, עליך למצוא תוך שנה ממועד פרישתך מעסיק חדש שיפקיד עבורך כספים למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה.
3. היה ולא מצאת מעסיק חדש בתוך פרק הזמן האמור, עליך לדווח על כך לפקיד השומה על מנת שזה ייתן הנחיות לקופת הגמל, וזאת תוך 13 חודשים מיום פרישתך ממעסיק זה.
4. חזרה מרצף פיצויים, ובלבד שהתקיימו התנאים לרצף פיצויים, תעשה באמצעות טופס 161ג. הנך רשאי לחזור מבקשתך לרצף פיצויים בתוך שנתיים מיום הפרישה. חזרה מרצף פיצויים לאחר שנתיים מיום הפרישה ושלא במסגרת פרישה ממעסיק חדש, תשלול את הזכאות למענק פטור. בקשה לחזרה מרצף פיצויים גוררת אחריה "חזרה מרצף" של כל הסכומים לגביהם נתבקש רצף, לרבות סכומים שיועדו לרצף פיצויים ממעסיקים קודמים.

(ג) **סכום המענק הפטור לפי סעיף 9(7א)** - תקרת סכום המענק הפטור מפורטת בהערת שוליים 28. משיכת מענקי פרישה ממרכיב הפיצויים בקופת הגמל תקטין את החיסכון הפנסיוני שלך ואת הקצבה הצפויה בהגיעך ל"גיל הזכאות". כמו כן, משיכת מענקי פרישה בפטור ממס עלולה לפגוע בפטור החודשי על הקצבה המשתלמת ע"י המעסיק או קופת גמל לקצבה.

(ד) **סכום המענק החייב** - סכום המענק העולה על סכום המענק הפטור ממס או סכום המענק שברצונך למשוך ללא מימוש הפטור.

(ה) **גיל הזכאות** - מועד הגעתך לגיל פרישה (נכון לשנת 2024, 62-64/67 בהתאם לתוספות המיוחדות בכל גיל פרישה) או מועד קבלת קצבה מזכה לראשונה, לפי המאוחר.

חלק ג' - חישוב המעסיק, הנחיות לקופות הגמל ודגשים לעובד

ג.1 סיכום בחירת העובד ומתן הנחיות לקופות יעשה ע"י המעסיק בכל מקרה בו מתקיימת אחת מהחלופות שלהלן: (יש לסמן V לפי העניין)

❑ **חלופה א'- העובד לא העביר למעסיק את חלק ב' ובנוסף, התקיימו שני התנאים שלהלן:**

1. סך הסכומים שהופקדו בקופות הגמל לקצבה אינו עולה על התקרה ל"רצף קצבה ברירת מחדל", הנקובה בסעיף 9(7א)(ז1) לפקודה.
2. מעבר לסכומים כאמור, העובד אינו זכאי למענק פרישה נוסף ממשלם שאינו קופת גמל לקצבה.

הנחיות לקופות -

יש לראות בסכומים כאמור סכומים שיועדו לרצף קצבה, אלא אם העובד יעביר לקופות הגמל אישור פקיד שומה הקובע אחרת.

דגשים לעובד - בכל מקרה בו המעסיק סימן חלופה זו (א), על העובד למסור לקופות הגמל רק את עמודים 1 ו- 4 בטופס זה. אין למסור לקופות הגמל את עמודים 2 ו-3.

❑ **חלופה ב'- העובד העביר למעסיק את חלק ב' ובנוסף, התקיימו כל התנאים שלהלן:**

1. כל הסכומים שהועמדו לרשות העובד בקופות הגמל (קוד משלם 4 ו-6) מנוהלים באותה חברה מנהלת.
2. העובד אינו בעל שליטה במעסיק או קרובו של בעל השליטה במעסיק.
3. במקרה של תשלום מענק פרישה עקב פטירה - הסכומים שהועמדו לטובת השאירים פטורים ממס בהתאם לסעיף 9(7א)(ב) לפקודה ו/או הכספים הצבורים בקופת גמל יועדו למטרת תשלום קצבת שאירים.
4. העובד לא חויב במס בגין הפקדות המעסיק למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה, בהתאם לסעיפים 3(ה3)(1א) ו- 3(ה3)(1ב) לפקודה.
5. בקשות העובד בחלק ב.1 נעשו ביחס לכל הסכומים שהועמדו לרשותו ובמגבלת הסכומים המרביים המפורטים בחלק א.13.
6. הודעת העובד אינה כוללת בקשות נוספות בחלק ב.2 - בקשה לפריסת המענק החייב **או** בקשה לרצף פיצויים.
7. העובד סימן בחלק ב.3 כי התקיימו לגביו כל ההצהרות **או** העובד לא סימן כי התקיימו לגביו כל ההצהרות כאמור אך, העובד לא ביקש סכום מענק בפטור ממס.

סיכום בקשות העובד בחלק ב.1

סכום המענק הכולל[25]	סכום לרצף קצבה[26]	סכום לרצף פיצויים[27]	סכום המענק הפטור לפי סעיף 9(7א)[28]	סכום המענק החייב במס[29]
: : : : : : : : :	: : : : : : : : :	: : : : : : : : :	: : : : : : : : :	: : : : : : : : :

הנחיות לקופות וניכוי המס -

יש לראות בסיכום בקשת העובד המפורטת בחלק ב.1 ובאישור המעסיק, כהודעת העובד על ייעוד הכספים לרצף קצבה ו/או לרצף פיצויים ו/או מענק פטור ו/או מענק חייב, לפי העניין. מסכום המענק החייב שישולם על ידי המעסיק או על ידי משלמים אחרים, ינוכה מס בהתאם לתקנות ניכוי מס במקור (ניכוי ממשכורת ומשכר עבודה) התשנ"ג- 1993 (להלן: "**התקנות**"), בשיעור % _____.

דגשים לעובד - בכל מקרה בו המעסיק סימן חלופה זו (ב), על העובד למסור לקופות הגמל את הטופס במלואו.

ג.2 הנחיות למעסיק ולקופות ינתנו ע"י פקיד השומה, בכל מקרה בו לא מתקיימת אף לא אחת מהחלופות המפורטות בחלק ג.1.
(יש לסמן V לפי העניין)

❑ העובד לא העביר למעסיק את חלק ב' ולא התקיימו התנאים _____ כמפורט בחלופה א'.
(ציין את המספר שאינו מתקיים)

❑ העובד העביר למעסיק את חלק ב' אולם, לא התקיימו התנאים _____ כמפורט בחלופה ב'.
(ציין את המספר שאינו מתקיים)

דגשים לעובד - בכל מקרה בו המעסיק מילא חלק זה (ג.2), על העובד להגיש לפקיד השומה את הטופס[30], על מנת שזה ייתן הנחיות למעסיק ולקופות הגמל ביחס לסכומים המדווחים בטופס זה. במקרה בו העובד לא יעביר למעסיק הנחיות כאמור והעובד זכאי למענק מהמעסיק (קוד משלם - 1), המעסיק ינכה מסכום מענק הפרישה המשולם על ידו מס בהתאם לתקנות, ללא מתן הפטור הקבוע בסעיף 9(7א) לפקודה.

ג.3 הצהרת המעסיק:

אני מצהיר בזאת כי כל הפרטים שמסרתי בחלק א' בטופס זה, הם מלאים ונכונים וכן הפרטים בחלק ג' מולאו על ידי כנדרש, וכי ידועים לי העונשים הקבועים בחוק בגין השמטת פרטים או מסירת פרטים שאינם נכונים.

תאריך	שם מלא	תפקיד	חתימה	חותמת

דברי הסבר למילוי הטופס

לתשומת לבכם: אם אין די מקום למילוי הפרטים בטבלאות המיועדות לכך בטופס, נא להוסיף עמודים נוספים לפי הצורך.

(1) **עובד** - שכיר שקיבל משכורת בתקופת העבודה אצל המעסיק ממנו פרש.

(2) **מעסיק** - מי ששילם משכורת לעובד שפרש, בעבור תקופת עבודתו אצלו.

(3) **בעל שליטה** - כמשמעותו בסעיף 32(9) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש)(1961) - התשכ"א, (להלן:"**הפקודה**").

(4) **קרוב** - כהגדרתו בסעיף 76(ד)(1) לפקודה: בן זוג, אח, אחות, הורה, הורי הורה, צאצא וצאצאי בן הזוג ובן זוגו של כל אחד מאלה.

(5) **פרישה בשל נכות יציבה של 75% לפחות** -יחיד שפרש עקב נכות רפואית יציבה בדרגה של 75% לפחות או שנקבעה לו דרגת אי כושר יציבה, לפי סעיף 209, בפרק ט' לחוק הביטוח הלאומי, בשיעור של 75% לפחות. והכל, כשפרישתו מעבודתו קשורה בקשר סיבתי ברור לנכות זו.

(6) **תאריך הפרישה** - היום בו הסתיימו יחסי עובד - מעסיק.

(7) **תקופת העבודה** - תקופת העבודה בפועל בה עבד העובד אצל המעסיק. יש למלא את מספר ימי העבודה אצל המעסיק מתאריך ההתחלה ועד תאריך הפרישה, בניכוי ימי חופשה ללא תשלום (חל"ת). כלומר, יש למלא את ימי העבודה בפועל. מספר שנות העבודה בפועל הוא המנה המתקבלת מחלוקת מספר ימי העבודה בפועל ב-365.

(8) **תקופות עבודה לא רציפות / שינויים בשיעורי המשרה / הפחתות שכר**

- תקופות עבודה לא רציפות - במקרים בהם תקופות העבודה של העובד לא רציפות, וזאת מכיוון שהעובד יצא לחופשה ללא תשלום (חל"ת) כדוגמת שנת שבתון, הארכת חופשת לידה, על המעסיק לפרט בכל שורה כל תקופת עבודה רצופה.
- שינויים בשיעורי המשרה - היה והמשכורת החודשית האחרונה של העובד שולמה עבור משרה חלקית, ובחלק משנות העבודה שולמה לעובד משכורת עבור משרה בשיעור גבוה מזו שהייתה המשכורת האחרונה, המעסיק יפרט בכל שורה את תקופות העבודה בהתאם לשיעור המשרה בה הועסק בכל תקופה.
- הפחתות שכר - היה והמשכורת החודשית האחרונה הופחתה ביחס למשכורת ששולמה בחלק משנות העבודה שקדמו להפחתה וההפחתה אינה נובעת משינויים בשיעורי המשרה, המעסיק יפרט בשורה נפרדת את התקופה שבה הופחת השכר ואת התקופה טרם ההפחתה, לרבות סכום המשכורת החודשית טרם ההפחתה.

(9) **משכורת** - הכנסת עבודה, למעט תשלומים שניתנו לעובד לכיסוי הוצאותיו ולמעט שווי שימוש ברכב צמוד.
משכורת אחרונה לתקופה - יש לציין את המשכורת החודשית המלאה האחרונה לתקופה טרם יציאת העובד לחל"ת, טרם הפחתת השכר, טרם שינויים בשיעורי המשרה, לפי העניין. אם לא ימולא, הפטור בהתאם לסעיף 9(7א) לפקודה יחושב בהתאם למשכורת החודשית האחרונה לפני הפרישה, ע"פ יחס שיעורי המשרה בתקופות השונות.

(10) **משכורת חודשית אחרונה** - יש לציין את המשכורת החודשית המלאה לפני הפרישה. במקרים בהם משולמת לעובד משכורת על בסיס שאינו חודשי, המשכורת החודשית האחרונה תהא המשכורת הממוצעת של שנים-עשר החודשים שקדמו למועד הפרישה (או חודשי העבודה בפועל לפי הנמוך). יש לצרף שלושה תלושי משכורת אחרונים.

(11) **משכורת מבוטחת אחרונה** - החלק מתוך המשכורת החודשית האחרונה, שבשלה שילם המעסיק למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה. בנוסף, החלק מתוך המשכורת החודשית האחרונה, בשלה הופקדו במרכיב התגמולים, הן חלק המעסיק והן חלק העובד וזאת, בשיעור שלא יפחת מ- 5% (כל אחד) ולא הופקדו כספים במרכיב הפיצויים. יזכר, בהתאם לתקנות 19(א)(1)(ג)(2) ו- 19(ב) בתקנות מס הכנסה (כללים לניהול ואישור קופת גמל), התשכ"ד - 1964 הפקדות לפיצויים יעשו לקופת גמל לקצבה ובלבד שהופקד במרכיב התגמולים, הן חלק המעסיק והן העובד, בשיעור שלא פחת מ- 5% כל אחד.

(12) **משכורת - חבות פיצויים** - משכורת לצורך חישוב חבות הפיצויים בעבור העובד לפי חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג - 1963 (להלן: "**חוק פיצויי פיטורים**").

(13) **המענקים בגין תקופת העבודה** - המעסיק יפרט את כל מענקי הפרישה להם זכאי העובד בגין פרישתו לרבות: מענקי פרישה במזומן מהמעסיק, הפקדות למרכיב הפיצויים בכל קופות הגמל שלא חויבו במס בהתאם לסעיף 3(ה3)(1א) וכן השלמות למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה שלא חויבו במס בהתאם לסעיף 3(ה3)(1ב) לפקודה. לעניין השלמות למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה, ראה הרחבה בחוזר מ"ה 4/2019 בנושא: "הפקדות מעסיק לקופות גמל לקצבה - תיקון 232 לפקודה".

(14) **שם המשלם** - יש לציין את השם המלא של המשלם. "משלם" הוא כל מי שמשלם, או עתיד לשלם, תשלום בגין פרישה.

(15) **מספר תיק ניכויים** - יש לציין את המספר המלא של תיק הניכויים של המשלם.

(16) **קוד המשלם** - יש למלא את מספר הקוד המייצג את סוג המשלם כמפורט להלן:

"1" המעסיק.
"2" מינהלת הגמלאות של עובדי המדינה.
"3" קופה מרכזית לפיצויים (כולל המוסד לביטוח לאומי המשלם מענק בעקבות פירוק או פשיטת רגל).
"4" קופת גמל לפיצויים או לתגמולים בה הופקדו כספים ברכיב הפיצויים על ידי המעסיק לטובת העובד עד שנת 2008.
"5" קופת פנסיה ותיקה.
"6" קופת גמל לקצבה.

(17) **סוג התשלום** - יש למלא את מספר הקוד המייצג את סוג התשלום (אם למשלם יותר מסוג תשלום אחד - יש לציין כל סוג תשלום בשורה נפרדת), כמפורט להלן:

"20" מענק פרישה - כל תשלום אגב הפרישה לרבות פדיון ימי מחלה, מענק הסתגלות, מענק שנים עודפות ופיצוי בגין אי הודעה מוקדמת וכן, השלמת חבות פיצויים בהתאם לסעיף 3(ה3)(1ב) לפקודה. יודגש, תשלומים בגין פדיון ימי חופשה ואי תחרות, אינם באים בגדר מענק פרישה.
"22" מענק כוחות הביטחון - לפי סעיף 15 לחוק שירות הקבע בצה"ל או לפי סעיף 22 או לפי סעיף 63ב לחוק שירות המדינה (גימלאות).
"23" מענק פרישה עקב פטירה.
"30" קצבה טרם הפרישה - ראה הערת שוליים 22.

(18) **תאריך הפקדה ראשון / תאריך התשלום לעובד**
- תאריך הפקדה ראשון - ביחס למענקים שישולמו באמצעות קופות הגמל (קוד משלם 4, 5, ו-6), יש לציין את התאריך בו המעסיק הפקיד לראשונה בעבור העובד כספים בקופת הגמל. יודגש, האמור יחול גם במקרים בהם העובד נייד את הכספים מקופת גמל אחת לקופת גמל אחרת, יש לדווח על התאריך בו המעסיק הפקיד לראשונה בעבור העובד בקופת גמל ואין לדווח על תאריך ההפקדה הראשון לקופה שאליה נוידו הכספים.
- תאריך התשלום לעובד - ביחס למענקים שישולמו על ידי המעסיק או מטעמו ושאינם משולמים באמצעות קופות גמל (קוד משלם 1, 2, ו-3), על המעסיק לציין את התאריך בו שולמו המענקים לעובד.

היה והתאריך לא יצוין אזי, תאריך התשלום יחשב המועד בו הועמדו המענקים לרשות העובד (תאריך הפקת טופס זה).

(19) **הסכום ליום הפרישה** - יש לרשום את הסכום ששולם או שישולם בסמוך לפרישה (סכומים שישולמו לשיעורין בעתיד יפורטו בחלק א.8). בתשלום מענקי פרישה מקופת ביטוח, יש לרשום את מלוא סכום הצבירה לזכות העובד, כולל רווחים, כפי שחושב לצורכי מס בהתאם לתנאי הפוליסה שאושרה על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

(20) **צבירה נוספת** - כאשר ידוע למעסיק כי הסכומים באישור הקופה אינם כוללים את מלוא סכומי הצבירה, אם בשל הפקדות נוספות ואם בשל רווח נוסף, יש לרשום סכומים נוספים אלה במשבצת זו.

(21) **הפקדות המעסיק למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה** - יש לציין, האם העובד חויב במס על הפקדות המעסיק בעבורו למרכיב הפיצויים לקופת גמל לקצבה, בהתאם לסעיפים 3(ה3)(1א) ו-3(ה3)(1ב) לפקודה.

בהקשר זה יצוין, בהתאם להוראות חוזר רשות שוק ההון ביטוח וחסכון בנושא: "אופן הפקדת תשלומים בקופת גמל" (**להלן: "דיווח לקופות הגמל"**), על המעסיק מוטלת חובת דיווח על הפקדותיו לקופת גמל, לרבות על אלה שהעובד חויב בגינן במס במועד ההפקדה. במקרה בו העובד חויב במס על הפקדות המעסיק למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה והמעסיק דיווח לקופות הגמל על הסכומים כאמור, במסגרת טופס עזר למילוי חלק א.10 בטופס 161 שיופק על ידי קופות הגמל יפורטו סך כל התשלומים שהעובד חויב עליהם במס במועד ההפקדה (בערכם הנומינלי) וכן, סך כל התשלומים כאמור לרבות הרווחים ליום הפרישה (בערכם הריאלי).

בכל מקרה בו המעסיק לא דיווח לקופות הגמל על הפקדות כאמור או שסכומי ההפקדות למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה שהעובד חויב עליהם במס מתוך תוכנת השכר, אינו תואם לסכום בערכו הנומינלי בטופס עזר למילוי חלק א.10 בטופס 161, על המעסיק -

א. לתקן את הדיווח לקופות הגמל.

ב. לצרף נספח לטופס זה ובו יפורטו סכומי ההפקדות שחויבו בשווי.

ג. לפרט בחלק א.10 את סך התשלומים שהעובד חויב במס מתוך מערכת השכר.

(22) **קצבה טרם הפרישה** - קצבה חודשית המשולמת מקופת גמל לקצבה שהעובד החל לקבלה טרם פרישתו, ושמקורה מכספי פיצויים שנצברו בתקופת העבודה אצל המעסיק ממנו פרש.

(23) **סכום הקצבה** - המעסיק יציין את סכום הקצבה אותה העובד החל לקבל טרם הפרישה, ושמקורה מכספי פיצויים שנצברו בתקופת העבודה אצלו.

(24) **הסכום הכולל שעל בסיסו חושבה הקצבה** - על המעסיק לציין את סכום רכיב הפיצויים שנצברו בתקופת עבודתו אצלו, שעל בסיסו חושבה הקצבה וזאת בהתאם לדיווח שהתקבל מקופת הגמל.

(25) **סכום המענק הכולל** - סך כל הסכומים המפורטים בחלקים א.9, א.10 ו-א.11.

(26) **סכום לרצף קצבה** -הסכום המרבי אותו ניתן לייעד לרצף קצבה, מורכב מכל אלה:

א. חלק א.9 - הסכומים בקופות הגמל לקצבה (קוד משלם 5 או 6) שמקורם מהפקדות המעסיק לקופת גמל, אשר נעשו בהתאם לתקנה 19 בתקנות מס הכנסה (כללים לניהול ואישור קופת גמל), התשכ"ד-1964, וכן בהשלמות לרכיב הפיצויים, בהתאם לסעיף 3(ה3)(1ב) לפקודה.

ב. חלק א.10 - הפקדות המעסיק שהעובד חויב עליהם במס במועד ההפקדה, לרבות רווחים ליום הפרישה.

ג. חלק א.11 - סכום הפיצויים שעל בסיסו חושבה הקצבה, שהעובד החל לקבל טרם הפרישה.

(27) **סכום לרצף פיצויים** - הסכום אותו ניתן לייעד לרצף פיצויים, בהתאם לסעיף 9(7א)(א)(4) לפקודה, לא יעלה על חבות הפיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורים, בתוספת מכפלת 4 פעמים השכר הממוצע במשק בשנות הוותק של העובד הפורש (להלן: "**תקרת רצף פיצויים**"). יובהר, תקרת רצף הפיצויים כוללת גם את הסכום לרצף קצבה שהופקד בקופת גמל ויועד לרצף קצבה. הסכום המרבי אותו ניתן לייעד לרצף פיצויים (תחת ההנחה שכספים יועדו גם לרצף קצבה), הינו הנמוך מבין סכום המענק הכולל לבין תקרת רצף פיצויים, כאשר מהתוצאה המתקבלת יש לנכות את הסכום שיועד לרצף קצבה.

(28) **סכום מענק פטור לפי סעיף 9(7א) לפקודה** - סכום המענק הפטור לא יעלה על הסכום הנמוך מבין:

1. במענק פרישה - הפטור הוא בגובה מכפלת "**משכורת חודשית אחרונה**" ב- 150% (אך לא יותר מתקרת הפטור בסעיף 9(7א)(א) לפקודה), כפול תקופת העבודה. במענק פרישה עקב פטירה - הפטור הוא בגובה מכפלת "**משכורת חודשית אחרונה**" בשתיים (אך לא יותר מתקרת הפטור בסעיף 9(7א)(ב) לפקודה), כפול תקופת העבודה.
2. סה"כ המענקים כמדווח בחלק א.9.

(29) **סכום מענק חייב במס** - הסכום המרבי של המענק החייב הוא סה"כ המענקים, כמדווח בחלק א.9. במקרה בו העובד בחר לממש את הפטור בהתאם לסעיף 9(7א) לפקודה, סכום המענק החייב במס יהיה החלק העולה על סכום המענק הפטור כאמור.

(30) **הגשת הטופס על ידי העובד לפקיד השומה** - במידה והמעסיק מילא את חלק ג.2, על העובד להגיש את הטופס לפקיד השומה על מנת שזה ייתן למעסיק ולקופות הגמל הנחיות לניכוי מס ואפיון הכספים, ביחס לסכומים המדווחים בטופס וזאת, בהתאם לבחירת העובד בחלק ב' בטופס. לאחר קבלת ההנחיות מפקיד השומה, על העובד למסור אותן למעסיק ולקופות הגמל, לפי העניין.

על העובד להגיש לפקיד השומה את הטופס 161 כשהוא מלא על כל חלקיו ולצרף את המסמכים שלהלן:

1. שלושה תלושי שכר אחרונים מהמעסיק ממנו פרש העובד.
2. במידה וחלפו יותר משלושה חודשים ממועד פרישת העובד, על העובד לצרף גם אישור יתרה עדכני מקופות הגמל.

ניתן להגיש את הטופס לפקיד השומה, בצירוף המסמכים, באמצעות אחת מהחלופות שלהלן:

א. באמצעות מערכת פניות של רשות המסים - מפ"ל.

ב. באמצעות הגעה לפקיד השומה - בזימון תור מראש באתר רשות המסים.

- פקיד שומה לעניין זה - פקיד השומה השייך לאזור מגורי העובד או לפקיד השומה בו מתנהל תיק העובד, לפי העניין.